

Notat

Baggrund for regeringens beslutning om European Spallation Source (ESS)

Gennem flere år har det været diskuteret, om man i Europa skulle bygge forskningsfaciliteten European Spallation Source (ESS), der vil være verdens førende anlæg til neutronbaseret forskning.

ESS-faciliteten er udpeget af European Strategy Forum on Research Infrastructures (ESFRI) som én af de tre største fremtidige infrastrukturinvesteringer på fælles europæisk plan. Alle større eksisterende og planlagte fælleseuropæiske naturvidenskabelige forskningsfaciliteter er placeret syd for Hamborg. Med en placering af ESS i Lund vil Skandinavien få sin første større fælleseuropæiske facilitet.

Ungarn, Spanien og Sverige har givet udtryk for, at de er interesseret i værtskabet for ESS. Den svenske regering har tilbudt at betale 30 pct. af de totale konstruktionsomkostninger på omkring 11 mia. DKK. samt 10 pct. af de årlige driftsomkostninger på ca. 800 mio. DKK.

Sverige arbejder for, at der bliver tale om et skandinavisk projekt med deltagelse af alle de nordiske og baltiske lande. Den svenske regerings mål er et fælles værtskab for ESS bestående af disse lande med en samlet finansieringsandel på 45 %. Resten af etableringsudgifterne tænkes finansieret ved almindelige medlemsbidrag fra medlemslandene.

Den europæiske beslutningsproces

Der er ikke fastsat en endelig dato for hvornår, der skal træffes en beslutning om ESS. I regi af ESFRI er der opnået enighed om at undersøge Ungarn, Spanien og Sveriges løsnings- og lokaliseringforslag. Dette udredningsarbejde forventes afsluttet i september 2008, og skal fremskaffe sammenlignelige beskrivelser af de forskellige lokaliseringsmuligheder for ESS. Det er i sidste ende det enkelte land, som afgør om det vil være med i ESS.

Sideløbende med det fælleseuropæiske udredningsarbejde søger de tre værtskandidater hver for sig at vinde opbakning til deres respektive løsningsforslag. Fra svensk side har man bl.a. afholdt to fælleseuropæiske round table møder samt gennemført en række sonderinger i relevante europæiske lande for at få afklaret, om der er støtte til en placering i

7. april 2008

Forsknings- og Innovationsstyrelsen

Bredgade 40
1260 København K
Telefon 3544 6200
Telefax 3544 6201
E-post fi@fi.dk
Netsted www.fi.dk
CVR-nr. 1991 8440

Sagsbehandler
Morten Scharff
Jette Nielsen
Telefon 7226 5530
Telefax 3544 6201
E-post msc@fi.dk

Sagsnr. 08-034747
Dok nr. 520120
Side 1/2

Lund.

Den danske beslutningsproces

En tværministeriel kontaktgruppe har i løbet af 2007 udarbejdet en redegørelse om ESS i Lund. Redegørelse peger på, at lokaliseringen af ESS i Lund vil styrke dansk forskning på en række områder. Det gælder ikke mindst dansk neutronforskning, som vil blive styrket betydeligt ved en placering så tæt på Danmark. Det gælder dog også de øvrige naturvidenskabelige forskningsområder i Danmark så som life science og materialeforskning, herunder nano- og bioteknologi. Herudover peger redegørelsen på, at ESS ikke blot vil have betydning for den grundvidenskabelige forskning, men at dansk erhvervsliv også vil drage fordel af ESS i Lund. Dels fordi danske virksomheder vil få lettere adgang til forskningsfaciliteten, dels fordi danske virksomheder vil få styrket rekrutteringsmulighederne for forskere og højtuddannet arbejdskraft. Således vil lokaliseringen af ESS i Lund have en række samfunds- og erhvervsøkonomiske effekter i såvel Danmark som for udviklingen af den samlede Øresundsregion.

**Forsknings- og
Innovationsstyrelsen**

Side 2/2

På den baggrund har regeringen besluttet, at bakke om det svenske ESS-kandidatur, og at indtage en principiel positiv stillingtagen til en dansk deltagelse et ESS-projektet i Øresundsregionen.

Samtidig har regeringen besluttet, at der er behov for at få undersøgt og konkretiseret betingelserne for et eventuelt dansk medlemskab af ESS. herunder ikke mindst omfanget og karakteren af danske forskningsinstitutioners leverancer til opbygningen og driften af ESS. I den forbindelse skal Videnskabsministeriet følge det udredningsarbejde, som gennemføres på europæisk plan for at belyse de tre forskellige løsnings- og lokaliseringsmuligheder for ESS.

Der er nedsat en forhandlingsdelegation, som skal forestå de videre undersøgelser og drøftelser af vilkårene for en eventuel dansk deltagelse i ESS-projektet. Forhandlingsdelegationen ledes af direktør Michael Christiansen (Kgl. Teater). Direktør Jørgen Kjems (DTU) indgår som medlem i forhandlingsdelegationen. Forhandlingsdelegationen sekretariatsbetjenes af Forsknings- og Innovationsstyrelsen, VTU.